

Поради батькам, які виховують дитину із затримкою психічного розвитку

1. Слід постійно спрямовувати свої зусилля на **розширення у дитини знань та уявлень про навколишній світ**, учити спостерігати, порівнювати різні предмети, знаходити між ними спільне та відмінне. Для цього необхідно ознайомлювати дітей з конкретними речами, явищами, формувати уявлення про взаємини між людьми. Варто залучати дитину до праці, щоб вона на власному чуттєвому досвіді засвоювала знання про предмети домашнього вжитку, інструменти тощо. Діяльність з використанням певних предметів полегшує засвоєння їхньої назви, розширює уявлення про їхні особливості, призначення тощо. Так дитина засвоює елементарні поняття.
2. Дитину потрібно вчити **розповідати за сюжетними картинками**. Для цього можна використовувати ілюстрації з художніх книжок, дитячих журналів. Під час розглядання малюнка дорослому слід керувати сприйманням дитини, привертати увагу до деталей, які важко помітити, пояснювати їхнє значення, активізувати мовлення дитини.
3. Слід учити дитину **розрізняти та називати колір, форму, розмір предметів, розміщення їх у просторі**. Засвоєння сенсорних еталонів та розуміння просторових відношень має велике значення як для інтелектуального, так і для мовленнєвого розвитку дитини. Мовлення збагачується прийменниками. Прислівниками і набуває складнішої граматичної структури.
4. Для розвитку розумових дії дитину слід учити **порівнювати предмети**, підводити її до розуміння, що порівнювати – це значить визначити схоже і відмінне. При порівняння предметів слід допомагати дитині, ставлячи запитання. Скажімо, порівнюючи огірок і яблуко, можна запитати дитину: «Що це?», «Як вони називаються?», «Як вони відрізняються за кольором, формою, величиною?», «Де вони ростуть?» тощо. Дитину слід учити **групувати різні предмети за спільними ознаками та називати групу узагальнюючим словом** – овочі, фрукти тощо. Для цього слід використовувати серії карток із зображенням різних тварин, птахів, дерев, квітів, овочі, фруктів, одягу, меблів, посуду тощо.
5. Дуже важливо навчити дитину **цілеспрямовано планувати свою діяльність**. Для цього слід учити дитину виконувати роботу поетапно і позначати кожен етап відповідним знаком, наприклад, певною геометричною фігурою. Коли дитина засвоїть уміння успішно виконувати роботу, користуючись знаками, вона зможе перейти до самостійного планування своєї діяльності.
6. Дбаючи про розвиток дитини. Слід **учити її гратися**, зокрема сприяти розширенню тематики та сюжету ігор. Обов'язково слід учити дитину виконувати певні ролі, дотримуватися правил гри. Для цього необхідно частіше гратися з дитиною, беручи на себе ініціативу, як у виборі теми, так і у розгортанні сюжету та встановленні гри. Наприклад, щоб дитина почала гратися у магазин, слід сформувати у неї уявлення про те, що там відбувається. Тому спочатку потрібно разом з дитиною побувати у магазині, звернути її увагу на те, що роблять продавці, касири, як до них звертаються відвідувачі магазину, що вони купують. Повернувшись додому зі свіжими враженнями, можна почати гру.
7. Дуже важливо **дотримуватися певних правил**. Адже, зазвичай, у дитини недорозвинена здатність регулювати свою поведінку: втриматися від певних дій, виконувати їх у заданій послідовності чи відповідно чергувати. Тому дитину слід вправляти в іграх з правилами. Скажімо, граючись удвох, слід вчити дитину поступатися правом повторювати якусь дію, якщо зроблена помилка.

Поради педагогам щодо спілкування з батьками, які виховують дітей із затримкою психічного розвитку

1. Не слід розпочинати розмову з батьками про особливості розвитку їхньої дитини:

- «на ходу»;*
- у присутності інших батьків у роздягальні;*
- коли батьки повертаються з роботи втомлені й роздратовані;*
- за таких умов, коли вас постійно відволікають.*

2. Розмова завжди має починатися з позитивної інформації про дитину або з повідомлення про її досягнення, скажімо: «Юрко так гарно вмів складати одяг у шафку», «Оленка вже навчилася допомагати мені готувати робочі місця дітей до заняття». Підтримка педагога сприяє впевненості батьків, викликає бажання почути ще схвальні відгуки, а відтак – про щось розповісти, порадитися. За таких умов виникає взаємодовіра, приязнь.

3. Говорити про дитину слід, враховуючи її індивідуальні особливості, а не орієнтуючись на якісь абстрактні норми. Спочатку слід обговорювати досягнення, які помітив вихователь, а також ті, які виявили батьки під час спілкування з дитиною вдома, і лише після цього можна переходити до обговорення певної проблеми та способів її подолання.

4. До батьків слід звертатися, як до людей, які знають свою дитину найліпше: «Я дуже хотіла б з вами порадитися...» тощо.

5. Якщо під час обговорення певної проблеми дитини, з'ясувалося, що у вас з батьками спільне бачення цієї проблеми, тоді можна починати обговорення способів її розв'язання та конкретної участі у цьому процесу батьків. Скажімо, якщо ви будете вправляти дитину у розрізненні предметів за кольором, то батьки можуть удома провести вправу на знаходження у кімнаті предметів певного кольору тощо.